СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 298. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 23-го грудня 1939.

No. 298. Jersey City, N. J., Saturday, December 23, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗЕМЕНЩЕННЯ БЕЗРОБІТТЯ

ВАШИНҐТОН. — Два федеральні департаменти, департамент праці і „Доблю Пі Ей", заявили, що в останнім році безробіття змаліло на 1,400,000 осіб. Зокрема „Доблю Пі Ей", устами свого головного директора, полк. Герінґтона, заявило, що в його організації змаліло число занятих робітників на один міліон осіб. Рік тому було занятих у „Доблю Пі Ей" 3,200,000 робітників, а тепер 2,200,000. У фармерстві змаліло число занятих робітників на 100,000, зате значно побільшилося в фабричнім промислі. Полк. Герінґтон заявив, що це тільки початок поправи.

КУХНІ З ЗУПОЮ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявив, що він не допустить до того, щоб безробітні люди голодували в стейті Огайо. Коли вони не дістануть підмоги, то він пішле військові кухні, подібно, як підчас повени два роки тому, і ті кухні будуть роздавати бідним людям задармо харч.

Ґубернатор стейту Огайо, Брікер, републиканець, заявив, що федеральний уряд з політичних причин здержує федеральні підмоги для боротьби з безробіттям. Головний директор „Доблю Пі Ей", полк. Герінґтон, заявив, що оправдання ґубернатора Брікера має чисто політичний підклад, а саме, щоб вину зіпхати на демократичну адміністрацію.

„ДЕМОКРАТІЯ" У „ДЕЙЛІ ВОРКЕРІ".

НЮ ЙОРК. — Говард Рошмор, фільмовий критик нюйорської комуністичної ґазети „Дейлі Воркер", мусів зрезиґнувати, бо редакційна колеґія цеї ґазети звеліла йому беззастережно ганити нову фільму „Ґон вит ди винд", а Рошмор добачив у тій фільмі гарні речі. Рошмор просив директорів, щоб вони дозволили йому бодай похвалити гру акторів, бо та гра справді добра. Але „демократичні" директори і це заборонили, кажучи, що все має бути зганене, від початку до кінця. Тоді Рошмор мусів зрезиґнувати, не хотячи аж так торгувати своїми переконаннями і своєю совістю. Рошмор заявляв, що ще поки вийшла ця фільма, він дістав виразний приказ написати погану критику. А післали його оглянути фільму лиш на те, щоб назбирати поганих завваг. Рошмор вкінці заявив, що американська комуністична партія стоїть під диктатом і на услугах Москви та ширить в Америці переворотні ідеї.

ШКОЛА „САБОТАЖНИКІВ" У ЮНІЯХ.

НЮ ЙОРК. — На судовій розправі вийшло на верх, що деякі нюйорські юнії виробу одежі мали влаштовану спеціяльну школу, в якій учили поповнювати в фабриках саботажі, нищити машини, обкидати виставові вікна хемічними квасами, і т. п. Кілька „фундаторів" тої школи, а також „учителі" призналися перед судом до вини.

ЛІБЕРАЛИ ОРҐАНІЗУЮТЬСЯ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар Ікес заявив, що американські ліберали, з обох партій, мусять в обличчі надходячих президентських виборів добре зорґанізуватись і не допустити до того, щоб у наступних виборах вийшов президентом якийсь консерватист. Бо коли вийде консерватист, то настане в Америці велика біда, говорив Ікес. А таке може статись тому, що обі партії, Демократична і Републиканська, готові іменувати консервативних кандидатів. Як відомо, з боку Демократичної Партії зголосився до президентських перегонів теперішній заступник президента, Джан Ґарнер, що його вважають консерватистом.

„ГЕЙ, ПОХОВАЛИ ПАНА ОТАМАНА".

БУЕНОС АЙРЕС. — Сто тисяч осіб узяли участь у похороні капітана німецького корабля „Ґраф Спе", Лянґсдорфа. З моментом, як він відібрав собі життя, місцева преса почала висказуватись про нього в дуже теплих словах. Арґентинський уряд вислав почесну військову сторожу, що над гробом віддала почесний вистріл. Та не всі вояки померлого капітана могли взяти участь у похороні, бо вони є інтерновані. Уряд дозволив піти лиш трьом соткам. На вічний спочинок занесли його на плечах шість його вояків.

ВИСИЛКА ЛІКАРСЬКИХ ЗНАВЦІВ ДО ФІНЛЯНДІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Американський уряд рішив вислати двох своїх найкращих лікарів, експертів у недугах тифу, до Фінляндії. Чому саме уряд тепер їх висилає, не відомо. Догадуються, що в Фінляндії вибухла пошесть тифу. Водночас Американський Червоний Хрест посилає туди значну скількість медикаментів.

ПОЗИЧКА ФІНЛЯНДІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Американські офіційні кола ставляться прихильно до прохання Фінляндії позичити їй 50 міліонів долярів на закупно зброї в Америці. Але цю позичку мусить затвердити конґрес.

НІМЕЧЧИНА ДЯКУЄ АМЕРИЦІ.

ВАШИНҐТОН. Німеччина через свого представника в Вашинґтоні зложила подяку Америці, що вона заопікувалась німецькими моряками з запаленого ними самими корабля „Колюмбус". Ті моряки знаходяться покищо на Еліс Айленді" в Ню Йорку, де кожного з них окремо випитує влада. Правдоподібно вони там проведуть Різдво Христове. Власті влаштовують їм гостинне святочне приняття. Опісля, після всякої правдоподібности, випустять їх на волю.

ДИПЛЬОМАТИ ПІДДЕРЖУЮТЬ ФІНІВ.

НЮ ЙОРК. — 23 чужинецькі дипльомати з Вашинґтону дозволили зачислити себе до комітетових, які влаштовують у Ню Йорку великий концерт с. ціли зібрання фондів для Фінляндії. На тім концерті будуть співати: Лоренс Тибет, пані Флаґштад, Бранзел та інші.

БРИТАНІЯ ЗАКУПОВУЄ КАНАДІЙСЬКУ МІДЬ

В Отаві оголошено, що більші канадійські металеві фірми зробили угоду з Британією доставити для британських военних потреб 420,000,000 фунтів електролитичної міди. Це замовлення канадійські фірми мають виповнити впродовж одного року.

Скількість міди, що її замовила Британія, рівняється 80% усієї міди, яку Канада добуває й витоплює впродовж року. Решту, то є 20%, зарезервовано для канадійських потреб.

ГРАДОВА РАДА ВИПЛАТИЛА $295,000 АСЕКУРАЦІЇ

Асекураційна Рада провінції Алберти виплатила $295,000 у характері відшкодовань за градобиття. Відшкодування дістали 1,971 господарів. Є ще більше потерпілих, котрих шкоди отаксовано на суму $405,000. Цим виплатять гроші 1-го березня 1940 року.

Цього року Градова Рада прийняла була асекурацію на 2,343,661 акрів поля — найбільшу скількість простору землі, яка коли була заасекурована в Алберті. Від цього простору заплатила Рада $76,608 менше як минулого року.

БРАКУЄ ФАХОВИХ РОБІТНИКІВ У КАНАДІ

В Канаді, як і в інших державах, відчувається брак фахових робітників в багатьох галузях промислу. Бракує таких робітників особливо тепер, коли промисл працює на війну і фабрики мають великі замовлення.

Це явище треба пояснити в той спосіб, що в часі економічної кризи після 1930 р. фабрична індустрія продукувала менше продуктів, а тимсамим не вишколювала зовсім або дуже мало нових робітників. Тепер ситуація нагло змінилась. Одначе певне є, що по війні фабрична продукція знову зменшиться і багато фахових робітників, які тепер будуть вишколені, знову опиняться без праці. І так вколо.

ВУГЛЯНА БРИЛА ВБИЛА МАЙНЕРА

45-літній майнер Василь Гевко, що працював у майні Кеймбріян коло Ровздейл Фері, забитий у майні. На нього впала вугляна брила й забила на місці.

САСКАЧЕВАНСЬКИЙ МІНІСТЕР ОСТЕРІГАЄ ФАРМЕРІВ

Й. Г. Таггарт, міністер рільництва в саскачеванськім уряді, промовляв 25-го жовтня на зібранні торговельної палати в Ріджайні.

Перейшовши до питання фармерських витворів, міністер сказав, що сьогодні важко йому сказати, які господарські витвори можуть бути більше або менше потрібні для вивозу до Англії і її аліянтів. Все ж він висказався за те, щоб фармери — замісць розробляти пляни над розширенням програми продукції — попрацювали над устаткуванням свого положення й обовязків у цей важкий час военної завірюхи.

Щодо господарських витворів, міністер є тієї думки, що канадійським фармерам скоріще оплатиться плекати худобу на мясо і для молочних продуктів. Він думає, що канадійська пшениця не буде мати надзвичайно великого попиту, і ті фармери, що візьмуться за продукцію пшениці в більших розмірах як дотепер, можуть завестися в надіях.

Міністер сказав одначе, що в такий час як цей, тяжко подати якийсь певний начерк господарської програми.

Бо війна ворожих субмарин і літаків може мати поважний вплив на продаж канадійських рільничих витворів. Якби субмарини й літаки почали поважніше загрожувати британському торговельному мореплавству, Британія була би приневолена закинути плавбу далекими морськими шляхами й обмежитися до шляхів коротших — Північної Америки. В цім випадку північно-американський континент був би зобовязаний задоволити майже всі запотребування Великої Британії і її аліянтів. Тут на програму прийшлаб також пшениця.

Та у всякім разі Велика Британія і Франція закуплять у Канаді всю худобу й усі молочні продукти, які лише цей край матиме на продаж, а з цього виходить розумне заключення, що, плекаючи худобу на мясо й на молоко, господар західньої Канади не наражується на ризико.

ЮГОСЛАВІЯ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

БІЛГОРОД. — Поліція розсліджує недавні комуністичні демонстрації в Білгороді й арештує багато комуністів. Між іншими арештовано багато університетських студентів, як вмішаних у комуністичні демонстрації.

13-ЛІТНІЙ ХЛОПЕЦЬ ВИРЯТУВАВ ВІД СМЕРТИ БРАТІВ І СЕСТЕР

13-літній Джек Мекдоналд у Брентфорді, Онт., виявив не лише любов до менших своїх братів і сестер, але також незвичайну відвагу і розум.

В часі відсутности родичів почав горіти дім. Джек ухопив найперше шість-місячного брата і заніс його до сусіда. Опісля вернувся додому, який був уже вкритий густим димом, і вивів з хати четверо молодших братів і сестер, у віці від 3 до 11 року, що спали на поверсі. Самий Джек трохи уломний.

КОНІ І СВИНІ НА КАНАДІЙСЬКИХ ФАРМАХ

Домініяльне статистичне бюро подає, що на канадійських фармах зростає число коней і свиней, а маліє число овець і скота.

У червні ц. р. було 2,824,340 коней і 4,294,000 безрог, коли в 1938 році було 3,486,000 безрог.

Рогатої худоби було 8,476,600 штук (у 1938 році було 8,511,200), і 3,365,00 овець.

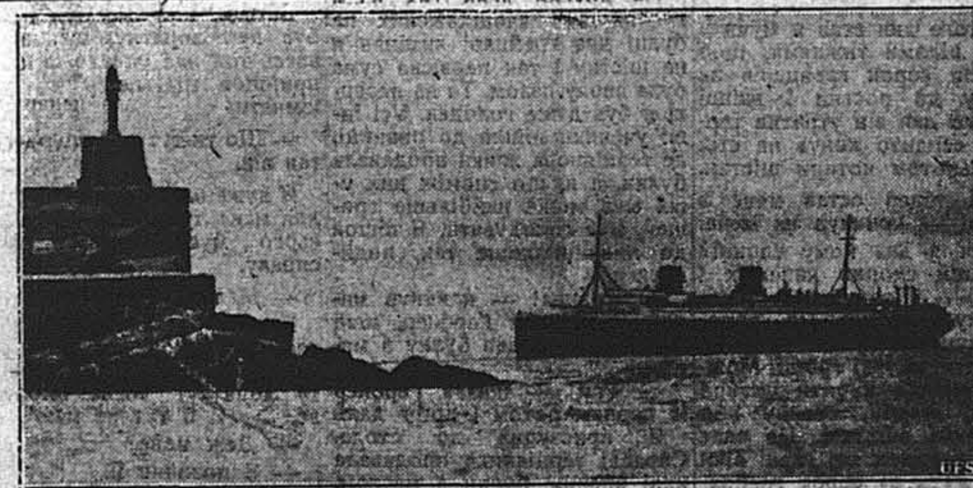
Домашніх птахів (дробу) було 62,405,200 штук (57,237,000 було в 1938 році).

КОНВЕНЦІЯ ПАСІЧНИКІВ В ЕДМОНТОНІ

На конвенції пасічників, що відбулася в Едмонтоні, промовляв між іншими також Солон Лов, провінційний міністер скарбу. Він заявив, що провінційна влада готова дати всяку поміч Товариству Пасічників Алберти у збуті їх меду, а також у заснуванні й веденні пасічничої кооперативи включно з тим, що така кооператива дісталаб фінансову допомогу з провінційних скарбових галузей (трежюрі бренчес).

НІМЕЧЧИНА ВИСЛАЛА ПРОТЕСТ ДО АРҐЕНТИНИ.

БЕРЛІН. — Німецький уряд підняв офіціяльний протест проти інтернування моряків німецького корабля „Адмірл Ґраф Спе". Протест підчеркує, що це противиться практиці інших країв.

НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „КОЛЮМБУС".

Гнаний британськими военними кораблями, цей корабель самий себе затопив 400 миль від Норфовку, Вірджінія. На світлині „Колюмбус" стоїть на якорі в порті Вера Крус, у Мексику.

РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ВІДСТУПАЮТЬ НА ПІВНОЧІ

КОПЕНҐАҐЕН (Данія). — Російські війська відступають на північному фронті перед сильними атаками фінських військ.

Рівночасно фінські війська відбили російські війська з великими втратами коло місцевостей: Саля й Свомусальмі, на так званому східньому фронті, здержуючи в цей спосіб наступ большевицьких військ у напрямі Ботнійського заливу.

РОСІЯ СВЯТКУЄ УРОДИНИ СТАЛІНА БОМБАРДУВАННЯМ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ.

ГЕЛЬСІНКІ (Фінляндія). — Півтори сотки большевицьких літаків відсвяткували уродини Сталіна, сіючи бомби, знищення й смерть по фінських містах. Бомбардували в цей день: Гельсінкі, Або, Тамерфорс, Борга, Віборг, Гівінкае, Ляті, Ганґов і інші.

В самому місті Гельсінкі кинено 60 бомб і знищено дільницю шпиталів.

ПОМАҐАЮТЬ ФІНЛЯНДІЇ.

ҐЕЛЬСІНКІ. — 37 шведських летунів вписалися в один день до фінської армії, щоби помаґати Фінляндії воювати з Росією.

До інших галузей фінської армії зголошується теж багато шведів і норвежців.

ГІТЛЕР ВИТАЄ СТАЛІНА З УРОДИНАМИ.

БЕРЛІН. — Канцлер Гітлер вислав російському диктаторові Сталінові з приводу його 60. уродин особисті побажання, в котрих бажає всякого щастя й Сталінові особисто й усім народам у заприязненому з Німеччиною советському союзі.

Сталінові вислав поздоровлення теж німецький міністер заграничних справ, фон Рібентроп. Німецькі ґазети не подали тексту цього поздоровлення. Витає воно Сталіна як революційного провідника, що своїм союзом з Німеччиною розбив перстень демократичних держав і дав ґарантію миру в Европі.

ФРАНЦУЗИ ПРО ПОЧАТОК ВІЙНИ.

ПАРИЖ. — Французький уряд видав так звану Жовту Книгу, що є збіркою французьких урядових документів про вибух теперішньої війни з Німеччиною.

Найцікавіші дані в цій книзі відносяться до згоди чеського президента Гахи на піддання Чехословаччини під німецький протекторат. Жовта Книга каже, що Гітлер заставив Гаху підписати документ муками, серед котрих притомність Гахи піддержували лікарі відповідними медичними засобами.

СОВЕТСЬКА ПРЕСА ВЕЛИЧАЄ СТАЛІНА.

МОСКВА. — Всі російські ґазети величають цілими сторінками російського диктатора Сталіна зприводу його 60 уродин.

Уряд Сталіна надав йому зприводу уродин титул „героя соціялістичної праці" і ордер Леніна.

ІТАЛІЙСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА НА ВІДВИДИНАХ У ПАПИ.

РИМ. — Італійський король і королева в товаристві аристократії й високих урядовців зложили врочисту візиту папі Пієві XII. Візиту вважають доказом зближення між Римом і Ватиканом.

ГОЛЯНДІЯ Й БЕЛЬҐІЯ ВІДБИВАЮТЬ ЧУЖІ ЛІТАКИ.

АМСТЕРДАМ. — Як над Голяндією появилися чужі літаки, протилетнича артилерія відкрила на них вогонь і заставила їх до відвороту.

Про таке саме доносять з Брюселі, столиці Бельґії.

БРИТАНІЯ ЗАБРАЛА 10% НІМЕЦЬКИХ ІМПОРТІВ.

ЛОНДОН. — Анґлійський уряд обчисляє, що від початку бльокади Німеччини Англія забрала Німеччині одну десяту частину німецьких довозів із заграниці.

ДОБАЧУЮТЬ НІМЕЦЬКУ ҐАРАНТІЮ ДЛЯ РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Румунський уряд подав офіціяльно до публичного відома, що Румунія й Німеччина підписали угоду про нафту. Рівночасно румунські дипльомати пояснюють цей торговельний пакт як ґарантію румунської ненарушимости Німеччиною.

КАРАЮТЬ ЗА СЛУХАННЯ ЧУЖИХ РАДІОВИХ АВДИЦІЙ.

БЕРЛІН. — Ґазети подають вістку про покарання десятої особи за слухання чужих радіових авдицій. Цим разом 45-літній робітник дістав 15-місячну вязницю.

АНГЛІЙСЬКО-СЕРБСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

БІЛГОРОД (Югославія). — Між Югославією й Англією ведуться тепер переговори за торговельний договір. Ці переговори вже наближаються до кінця.

Почалися тут теж переговори між югославським і французьким урядом.

ВІДКРИВАЮТЬ ЛЕТНИЧЕ ПОЛУЧЕННЯ МІЖ ІТАЛІЄЮ Й БРАЗИЛІЄЮ.

РИМ. — Тут відкрито врочисто правильну летничу лінію між Римом і бразилійською столицею Ріо де Жанейро.

Дорога виносить 7,000 миль. Літаки будуть летіти через Севілю, в Еспанії, Соляний остров і Пернамбуко, в Бразилії.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published raily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідае.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

СТАВАТИ В ОДИН РЯД!

Змагання до скріплення й обєднання наших орґанізованих сил в Америці було завжди бажанням наших найкращих громадян. А й наш загал, де тільки приходив до слова, завжди вимагав від своїх провідних людей — обєднання. Тому це зовсім природне, що коли зійшлися представники наших громад і орґанізацій на Восьмий Конґрес „Обєднання", вони також заявилися за те, чого бажають собі народні маси. Себто в першу чергу за те, щоб ми станули всі разом принаймні в такій справі як оборона України. І то хочби тому, що прийдеться нам можливо висилати звідси свою делеґацію до Европи.

Щоб цього доконати, рішено скликати на 16 і 17 березня Всеукраїнський Національний Конґрес. Кожна орґанізація, кожна народня установа, від найбільших до найменших, кожна громада чи парохія, кожне братство чи сестрицтво, кожний клюб, кожний хор, чи яке інше товариство, можуть вислати двох делеґатів на цей конґрес. Нікому не признається більших чи менших прав. Для всіх рівні права, без огляду на те, хто до якої запомогової орґанізації належить, чи там церкви, чи партії. Всі зорґанізовані наші люди, що мають дійсно національні українські почування, можуть мати представництво на цім конґресі й там вибрати собі такий Провід, який їм припаде до вподоби. Більш ліберального підходу до цеї справи не можна ніяк придумати. А ті, що це укладали, виходили тільки з одного заложення: зробити все можливе, щоб довести наше народне життя до порядку і замирення та вибрати такий Провід, який мав би говорити за нас усіх.

Нам здається, що коли в кого є ще хоч трошки патріотизму, то він відчує, що цю справу треба поперти. Хто має Бога в серці, той не може злегковажити цеї акції, яка змагає до того, щоб найскоріше дати Рідному Краєві ту допомогу, якої він потребує, щоб позбутися червоного сатани. Та не виключене, що навіть і тепер знайдуться такі, що і тут ставитумуть колоди. Та успіху вони не матимуть. Ми твердо віримо в здоровий розум нашого народу. Віримо в те, що наш загал сам зліквідує тих, що ще й тепер не допускають до обєднання. З тих відомостей, що вже надходять з місць, видно наглядно, що наш нарід приняв гадку скликання Всеукраїнського Національного Конґресу з повним задовілям. Повитали це люди ріжних переконань. І ми певні, що так повитають усі, що дійсно бажають допомоги українській визвольній справі. Тому є вказаним, щоби по всіх громадах люди тепер сходились і цю справу обговорювали. Це справа загальна, а не тої чи другої ґрупи. Це спроба поставити нас усіх в один український фронт, потрібний для кращої оборони тих ідеалів, що є нашому українському серцю дорогі й святі.

ЧИ БУДЕ РЕВОЛЮЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ?

(Від канадійського кореспондента).

Хто читає щоденну канадійську й алериканську пресу, той часто надибує том такі гадки, з яких виходилоб, що в Німеччині готова в скорім часі вибухнути загально-народня революція. Ця революція мала би бути подібна до тої, яка вибухла там в осени 1918 р. і яка приневолила цісаря Вільгельма втікати до Голяндії, а німецький нарід заключити понижуючий мир у Версаю. Та ці думки це здебільша здогади або ніщо інше, як воєнна пропаґанда, як от у Канаді, що має на цілі скріпити зголошення новобранців до армій та піддеражати дальший воєнний запал, потрібний до ведення війни до переможного кінця. Це є свого роду протиділання аґітації пацифістів у роді „Свідка проти війни", виданого торонтонськими пасторами. Це є теж нищення аґітації Третього Інтернаціоналу, що називає цю війну імперіялістичною, і то з боку аліянтів.

На цю тему знаходимо теж статтю Вилсона Вудсайда в торонтоськім тижневику „Сатордей Найт" п. з. „Чи німці зроблять революцію?" Згаданий автор пише, що йому відомо, що в Німеччині є повно затроєного духа, бо кожна вістка, яка доходить до британців, говорить, що ця війна є непопулярна між робітниками, а ґаздині є невдоволені скупістю порцій поживи і невеликою кількістю одіння, що там приходить до незгоди між Гітлером і провідниками його армії. Є там теж велика знеохота й непевність, який буде вислід договору з Совєтами. Та проте автор є тої гадки, що цілком нема чого потішатися таким думанням, що можна надіятися скорої революції серед мас німецького населення.

Він каже, що не треба припускати, щоб німецький нарід дійшов уже до того стану, коли розпочинається революція, а це з таких причин:

Німецький нарід дається вести на паску і легко його ошукати. Він є приголомшений свіжою великою „перемогою" над Польщею, він сподіється уникнути війни з Францією, а знає лише, що воює з Анґлією, себто зо старим, зненавидженим ворогом, якого фльота, відповідно до його уяви є затоплювана наліво й направо, бо його не інформують про його власні втрати субмарин і літаків. Німецький нарід не терпить іще голоду з причини зменшення поживи і матеріялів, як це було в 1918 році, та ще сподіється надходу припасів з Росії. І є ще також ґордий зо своєї нерозгромленої армії.

Крім цього, за словами Вудсайда, про вибух революції нема що думати головно через те, що німецький нарід стрічається з такими могучими відстрашуючими чинниками, як вистарчаючо переконлива пропаґанда його уряду про те, що британці хочуть заманити його до заключення другого миру, гіршого від Версайського; також треба брати під увагу, що покищо в руках нацистичної, правлячої ґрупи є ще машинові кріси, ручні ґранати, концентраційні табори, право відрубування голов сокирами та армія.

Тому, каже Вудсайд, розважно думаючи, не можна сподіватися, що німецький нарід вже тепер попав у достаточну розпуку або попаде в неї за кілька місяців. Одначе можна бути певним, що це (піднятті революції) не забере йому аж 4 і чверть року, як це було останнього разу. Німецький нарід, каже Вудсайд, пішов до тої війни не в веселім настрою, ситий, вдоволений поводженням, повний віри в себе, як у 1914 р. але вбогий, лихо кормлений, перепрацьований і знеохочений. Вудсайд зустрічав цього літа десятки німців, яким полишилася лиш одна віра, що Гітлер буде старатися вдержати мир, як він це завжди обіцяв. Як широко є поширене бажання миру, можна пізнати по тих повних одушевлення маніфестаціях, що проявились добровільно в Німеччині кілька днів по предложенні в райхстаґу в жовтні „мирової оферти" Гітлера. Ці маніфестації були в злуці з поголоскою, що британський уряд зрезиґнував, а король Юрій абдикував, йогож місце заняв князь Виндсору, який напирає на заключення миру з Німеччиною. Потім мусіло наступити важке пригноблення по таких заведених надіях. І дійсно, доперва як завели воєнну „зимову" допомогу, німецьке населення прийшло до переконання, що воно дійсно в війні.

Неменше важким мусіло бути невдоволення й пригноблення тих, що щиро вірили, що Гітлер будує запору (шанці) проти большевизму. Коли німці нагло знайшлися втягнені в союз, а навіть у залежність зо зненавидженим московським диктатором, щораз більше зачала зростати ненависть до уряду тих елементів, населення, що були від початку опозиціоністами. Та як можна сподіватися тепер успішної народньої революції з боку тих, що не мають зброї, поки озброєні жовніри побитої і збунтованої армії ще не розбіглись по краю?

Дальше, каже Вудсайд, є ще інші інтересні можливості. Революція може вийти від одної з двох ґруп, з котрих кожна є могучо зорґанізована і вже озброєна. Одною з тих ґруп є армія. Провідники краєвої оборони (райхсвери) можуть збунтуватись проти розпорядків провадити самовбивчу офензиву на західнім фронті або проти запродування інтересів Німеччини в східній Европі—Сталінові. (Кінець буде).

ЛІҐА НАЦІЙ НЕ ХОЧЕ ВМИРАТИ

З Ліґою Націй є так, як зо старим дідом, якому вже й труну зробили, щоб умирав, а він не хоче. По довгих роках безчинности, поневірювання та насмішок Ліґа Націй нагло знову „воскресла", коли 48 її членів викинули Совєтський Союз з членства за „акт аґресії проти другого члена Союзу, Фінляндії".

Цей акт опричинив нову віру, що така система, яку заінавґурував американський президент Вудров Вілсон, таки надається до чогось. Знавці Ліґи Націй твердять, що всі попередні її невдачі, як прим. справа Манчука, Етіопії т. п. вийдуть їй тепер тільки на користь. Чому? Бо Ліґа Націй зложена з членів-націй, які, як і поодинокі люди, повні недомагань та пристрастей. Щойно довша життєва практика допомоглаб їм зжитися.

Цікавий факт, що стався минулого тижня при дискусії над фінляндсько-московським конфліктом: великі нації, які ще дальше є членами Ліґи Націй, працювали як треновані вівчарські пси, що знають, як берегти свою череду перед нападом вовка. Це вони, що грозили, що покинуть Ліґу Націй, якщо не піде по їхньому. І зрозуміло, як твердять знавці, якщоб Анґлія та Франція були покинули Ліґу, то не вона, а вони були би пошкодовані.

Між останніми членами виказалися теж такі, що готові були йти на компроміс між державною незалежністю та принципами Ліґи Націй з надією, що в той спосіб вони не образять великого й поганого вовка.

Якщоб вони не були покінчили з Росією так, як покінчили, то навпаки, Росія була би покінчила з Ліґою Націй. Багато були би порезиґнували й уся ця соціяльна та гуманітарна праця, яку веде Ліґа Націй, булаб упала цілком. Анґлія та Франція довго маневрували, щоб знайти спільний ґрунт. Про це писав так один німецький кореспондент, який стояв та приглядався:

„Тільки анґлієць (голова анґлійської делеґації, Ричард Остен Ботлер) з клясичним вихованням та заправлений до ґольфу й бріджа, може осягнути таку досконалість у дипльоматії, що знає, де уступити на крок чи два, однак остаточно виграє гру"...

Малі держави, які майже є всі невтральні, дуже дивувалися, коли Поль-Бонкур (Франція) Ботлер (Анґлія) напоминали їм, що війна, яка тепер ведеться, це війна їх, невтральних держав, це війна Ліґи Націй. Бо, говорили вони, якщо Німеччина виграє, не буде вже Ліґи, бо буде дуже мало малих народів. Але якщо аліянти виграють? На це питання хіба тяжко було дати відповідь. Припускають, що Анґлія та Франція будуть дальше придержуватися цеї системи, що була в Ліґі Націй: кожний член, великий чи малий, є юридично рівний і має однакові права й обвязки.

Який би не був вигляд на будуче, покищо Ліґа Націй своєю перемогою в користь Фінляндії виявила, що вона ще не вмерла, а живе, коли в імя своїх принципів викидає зо своїх рядів напасника.

ЯК ЗНИК НА ДНІПРІ ПАРОПЛАВ?

„Комуніст" у ч. 197 пише в статті під повищим заголовком таке:

Був колись на Дніпрі пароплав „III. Інтернаціонал" — великий, потужний, швидкохідний, комфортабельний пароплав. Був, а тепер зник. Ось уже третій рік не значиться він у розпису руху по Дніпрі.

Історія цього зникнення досить цікава. В 1937 році поставили пароплав на капітальний ремонт і визначили реченець пуску судна в навіґацію на вересень 1938 року. Минув вересень, минула одна навіґація, минає й друга, а пароплав і досі не вийшов у плавання.

Серед барж і заводського лому стоїть тепер пароплав на приколі. Від колишнього привабливого вигляду не лишилося й згадки. Це стоїть обшарпана залізна коробка.

— Оце після ремонту, — говорить механік тов. Горбунов.

Механік тов. Горбунов — це мабуть, єдина людина, яка турбується про ремонт пароплава і яка є свідком варварського руйнування державного майна.

В листопаді 1937 року із пароплава в Херсоні вийняли ківли. На буксирі судно привели в Київ. Написали доклад, склали ґрафіку, визначили обсяг ремонту, вартість його — 520 тисяч карбованців. Все було як слід. Не зробили тільки головного — не почали ремонтувати судно. Стояло воно на приколі аж до травня 1938 року. Коли пароплав уже ледви тримався на воді, його підняли на елінґ.

— За місяць ми цей пароплав відремонтуємо так, що він буде як новий, — обіцяв начальник котельного цеху.

На елінґу судно простояло не один місяць, а пять.

Тов. Горбунов показує наслідки „ремонту". На пароплаві, коли його ставили на ремонт, було понад 200 вікон із гарними шибками. Тепер вони побиті. Гарні дорогі ручки до дверей, замки зникли. Червоне дерево, яким були обличкувані каюти, потрощене. Коштовне дерево замінили фанерою. Все, що прикрашувало пароплав, створювало затишок для пасажирів, знищене.

Розправившись із каютами й сальонами, керівники заводу й окремих цехів взялися за решту судна. Не відремонтувавши верхньої палуби, вони створили вільний доступ для води. Дерево почало гнити, появився грибок.

Настелили нову нижню палубу, зробили двері. Та від спеки дошки палуби пожолобилися й при найменшому дотику до них вони хитаються. Двері покривлені й не зачиняються, шпалери в каютах пообвисали.

— Корпус пароплава зіпсований, — робить висновок механік.

— Нічого, — говорять керівники заводу. — Через 2-3 роки ми його знову відремонтуємо.

На теперішній ремонт витрачається сила коштів: на саму тільки електропроводку понад 60,000 крб. А через кілька років збираються знову все це зруйнувати! Як це кваліфікувати? Найменше — розбазарювання державних грошей.

— Машина, кітли вже майже змонтовані, — говорить головний інжинір заводу т. Левін.

А вправді кітли не тільки не змонтовані, але ще не стоять на місці. Поршневого циліндра високого тиску не має. Живильного насоса не роблять. Валоповоротного механізму нема. Пародинамо цілий рік валяється не відремтоване. Шпиль розібраний і частин до нього нема. Штурвал буде невідомо коли, і т. п. і т. п.

Про те, як тут „поспішають" із ремонтом, свідчить один факт. Ще в минулому році на заводі відлили циліндер мокроповітряного насоса. Але його не подавали для обробки в механічний цех аж до цього року. А коли подали, циліндер був бракований. Відлили інший. І він не годиться. Тепер відлили третій циліндер. Цілий рік возяться з одним циліндром!

Пароплав „III. Інтернаціонал" стоїть уже третій рік. На нього витрачено понад пів міліона карбованців. Та кінця роботі й не видно.

Франц Мольнар.

ЗА ДВА ҐРЕЙЦАРІ ФІҐ

У першій клясі ученики збирають ґудзики, пера, в другій почтові марки, в третій мінерали, потім хрущі та метелики. Так доходить помалу до збирання грошей. Цим останнім неодин трудиться аж до гробу.

Свого часу я також займався збиранням і не без гордощів стверджую, мо моя збірка ростин належала до найгарніших у клясі. Невелика була, та все там було по мистецьки приладжене.

Раз прийшов до кляси наш учитель природи з якимсь дивним причандалом. То таксамо була ложка, як лопата та мотика й рискаль рівночасно.

Учитель поклав цю річ перед собою на столі та став викладати про хвощеваті від того місця, в якому був перервав на попередній лекції. Та він даремне говорив про сочисте било хвощеватої пальми, даремно зображував нам ті часи, коли то ці карловаті ростини сягали до неба, а в їх тіні похожали мамути й іхтіозаври. Даремне показував нам передісторичний краєвид, на якому велитенські ростини суперничали між собою. Так акварелями вималював їх колишній ученик пятої кляси, так рябо та ясно, як це лише може вчинити уява бідного ґімназиста.

Та, як сказано, все те були даремні труди. Кляса дивилася лише на цей причандал і про ніщо інше не перепитувалися, бо воно цікавило нас багато більше, ніж історія матері-землі з усіми її апокаліптичними чудами.

Як година скінчилася, взяв учитель у руку цей дивний причандал і сказав: „Це лопатка до ростин. Я приніс її, щоби вам показати. Вона служить до того, щоби ростину викопувати разом із корінцями, бо коріння таксамо важне як складова частина, або листки або цвіти. Справжній збирач усе має таку лопатку.

Тут зголосився Олекса Ярока, перший ученик у нашій клясі, високий хлопець в окулярах.

— Що ти хочеш, Ярока? — спитав учитель.

Ярока встав.

— Прошу пана професора, де можна купити таку лопатку?

— У залізній торговлі, — сказав учитель і вийшов, забравши з собою лопатку. Сорок шість хлопячих очей слідкувало цей дивовижний предмет до самих дверей.

* * *

На всю клясу Ярока перший купив собі таку лопатку. Від Яроки довідалися ми, що лопатка коштує сорок ґрейцарів і що лише небагато продають такі лопатки. Вже на найближчій прогульці вживав Ярока тієї полатки, а мене страшно сердило, що я не міг бути „справжнім" збирачем. А цей Ярока ще при цьому незручно працював, бо затяв корінь! А як дав мені лопатку, щоб я спробував, чи не краще вмію вживати її, побачив я, що ручка була дуже тандитна, а вістря таке гостре, що я найрадніше був би втік із тим.

Від того дня став я мучити батька цілими тижнями, щоб дав мені сорок ґрейцарів на лопатку до ростин і вкінці восьмого дня він утратив терпець і сердито кинув на стіл із дзенькотом чотири шістки.

— А тепер остав мене в спокою! — крикнув на мене!

Та чи я дав йому спокій? Я мерщій схопив капелюх і плащ — і гайда до міста по таку лопатку. По дорозі роздумував я, що то можна купити за такі гроші. Можна наприклад купити чотири книжки, фарби, крейду або пів тузина зшитків. Це знає лише ґімназист, які гарні річи можна мати за сорок ґрейцарів. У брамі при Шорокшарській вулиці стояв тоді бідний, брудний чоловік, у якого можна було купити цукорки, фіґи, дактилі та турецький мід. Тут зупинився я на хвилиночку та думав над тим, що за мої гроші можу мати вісімдесять фіґ.

Я вагався трохи, потім пішов і купив фіґ за два ґрейцарі. Я думав, що ті два ґрейцарі купець опустить мені, як купуватиму лопатку. Колиж купець не схоче опустити, я завтра в найгіршому випадку при сніданні не буду їсти булок, а ті заощаджені два ґрейцарі доложу до трицять вісьмох. Що правда, оставалася для мене лише ця друга можливість, бо купець не хотів дати лопатки дешевше як за сорок ґрейцарів.

На другий день тих вісім ґрейцарів і заощаджених на булці два ґрейцарі виміняв я на шістку і так первісна сума була знову разом. Та на перерві я був дуже голоден. Усі інші ученики пішли до пивниці, де терціянова жінка продавала булки, а я, що споміж них усіх мав може найбільше грошей, мав голодувати. Я пішов до пивниці лише так, подивитися.

— Новина! — кликнув малий, кучерявий Ґербнер, мені назустріч і заїдав булку з маслом.

— Угу, — сказав Ґербнер із повним ротом і побіг далі.

Я приступив до стола. Справді терціяниха продавала нині вперше булки з маслом. По чотири ґрейцарі. Я вже не міг устоятися.

Прошу одну булку з маслом — сказав я трохи дріжучим голосом і половину вже проковтнув, як із моеї шістки дістав решту шість ґрейцарів. Булка пішла скоро. Тепер я з острахом переконався, що мусітиму голодувати два дні, щоби купити лопатку. Та по похилій площі йде скоро і, чорт зна, на другий день їв я знову булку з маслом, а по дорозі видав іще три ґрейцарі на кармінову фарбу. Осталося двацять девять. Е. що, подумав я, продам мою тамтогорічну латинську книжку в антикварні. Тому то ще тогож пополудня купив я собі китайський туш, ультрамарину й одну фарбу лосової краски. Осталося ще двацять.

Батько, що вже був призабув про лопатку, а якого я ввесь той час уперто виминав, прийшов під вечір до моєї кімнати.

— Що ти тут робиш? — спитав він.

Я дуже злякався. Батько був для мене дуже строгий, я з усього мусів здавати йому справу.

— Малюю, — сказав я.

Батько розглянувся по кімнаті та пішов до дверей. У дверях сказав: „Покажи-но ту лопатку!" Мене заморозило. — „Я її тут не маю".

— Деж вона?

— Я позичив її.

Батько глянув мені остро в очі. „Ти позичив? То ти на те купив собі її, щоби позичати? Комуж це ти позичив її?

(Кінець буде).

ДО ВІДОМА ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ: 1, 2, 7, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 189, 201, 228, 231, 242, 261, 265, 305, 314, 333, 365, 369, 382, 426, 427, 429, 430, 436, 439, 445 і 450.

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

вище згаданих відділів У. Н. Союзу відбудуться

В НЕДІЛЮ, 31. ГРУДНЯ (DECEMBER 31, 1939)

В HAZLETON, PA.

в українській церковній галі, св. Арх. Михаїла, 74 Норт Лауер Стріт, точно в 2. годині пополудні.

Проситься урядників усіх вище згаданих відділів, як старших так молодечих, прибути обовязково на ті збори. Це є останні збори цього року і на тих зборах будуть обговорені такі справи, які є важні для кожного відділового урядника. На ці збори повинні прибути також і члени У. Н. Союзу. До нашого округа запрошуємо відділи У. Н. Союзу з Палмертон, Па., щоби взяли участь у зборах. Коли ми інтересуємося нашою власною орґанізацією У. Н. Союзом, то не повинно бракнути ні одного відділового урядника на вище згаданих зборах. 298,02

ЗА ОКРУЖНИЙ УРЯД:

Д. Капітула, окр. предс.; І. Чепа, окр. секр.; О. Костюк, окр. кас.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ДЕ ПРОПАГАНДА, ДЕ ПРАВДА?

„Червона зоря", большевицька газета, видавана спеціяльно для російської армії, подає, мовляв, на основі щоденника одного фінського жовніра сумний образ стану фінських військ. Пише газета, що в фінській армії є багато людей, що не хочуть служити, що жовніри невдоволені з відношення офіцирів до мужви, що підофіцири поводяться брутально, тощо.

Рівночасно фіни доносять, що стан російських вояків, узятих у полон фінами, є ляхливий. Кажуть, що російські війська не мають доброго одягу, ні доброї зброї, ні доброї поживи.

В одному й другому писанні є мабуть якесь зерно правди, і певно багато пересолено. Скільки саме правди, а скільки пропаганди, певно не так легко ствердити.

ЗА ЩО ВОЮЮТЬ?

Пишеться в фінському донесенні, що один російський салдат, узятий фінами в неволю, говорив:

„Я діставав (як робітник у фабриці в Ленінграді) 145 рублів місячної заплати. Мені сказано, що я буду діставати півтора разу стільки в армії, але я дістав лише десять рублів". Він запевняв, що він не є членом комуністичної партії, що більшість російських жовнірів теж не є членами цеї партії та що вони не знають, за що вони воюють.

Якись польський утікач, що добився до Риму, говорив там, що російські жовніри, які вмашировали в Польщу, були прості, несвідомі люди, які говорили полякам, що вони маширують на Берлін, щоб убити Гітлера.

Як російські жовніри справді не знають, за що й проти кого вони воюють, то це висуває питання: чи можливо вести війну й добувати перемогу жовнірами, що не знають, за що вони воюють?

Здається, проти переважаючих сил такими жовнірами багато не вдієш. Одначе чи не можнаб мати перемогу такими жовнірами над чисельно несильним, хоча свідомим противником?

НІМЕЦЬКО - РОСІЙСЬКЕ НЕПОРОЗУМІННЯ?

Французький міністер пропаганди, що криється за титулом міністра інформації, заговорив про чутки, що, мовляв, Німеччина готова порозумітися з аліянтами для спільної кампанії проти совєтської Росії.

Міністер називає ці чутки німецькою пропаґандою, позбавленою всяких фактичних даних. Мивляв, Німеччина говорить про спільну акцію проти Росії, бо вона хотіла би відступити на задній плян, щоби приготовити якусь нову акцію. Міністер підчеркує, що все, що робиться на Балкані, в скандинавських краях, або над Балтиком, зроблено в тісному порозумінні між Німеччиною й Росією.

В СТРАХА ВЕЛИКІ ОЧІ.

Офіціяльна мадярська новинкарська агенція подає, що коло пограничної місцевости Тороні напала узброєна банда на 16 мадярських жовнірів і по сутичці відступила назад через границю, себто на територію совєтської України.

Комунікат догадується, що це не були російські салдати, але певно цивільні люди, що хотіли вертатися до своїх домів на полудневому склоні гір Карпат.

Комунікат зложений так уважно й здержано, що це навіть замітив кореспондент американської новинкарської агенції. З того боку треба й дивитися на слова комунікату, що, мовляв, не жовніри там нападали через границю, а цивільні люди, і то буцімто „свої", себто родом із Закарпаття. Як інакше поступає Мадярщина тепер, а як інакше поступала тоді, коли сама починала акцію за Карпатську Україну. Тепер вона затирає всякі інциденти, а тоді вона їх роздувала, ба навіть провокувала.

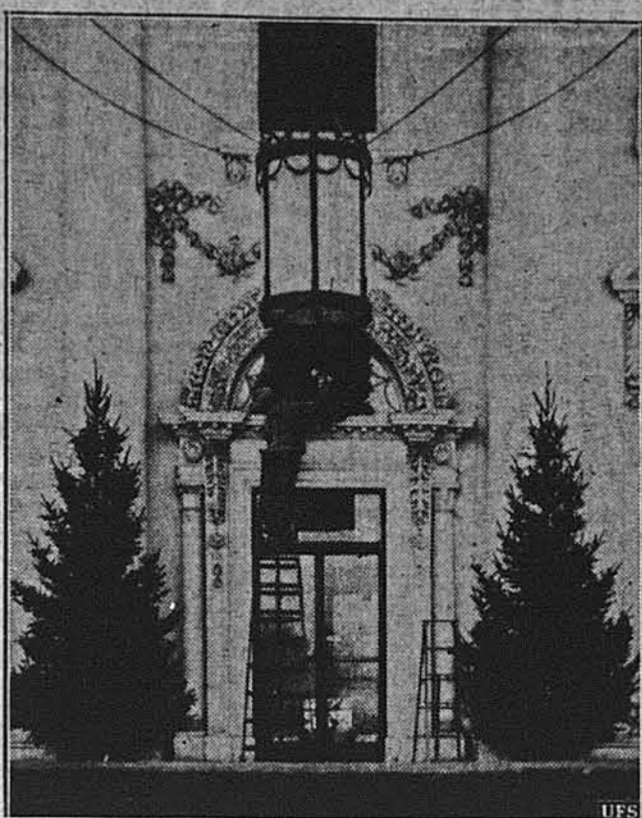
ХТО ТАМ ЖИВЕ?

Каже мадярський комунікат, що на полудневому склоні гір Карпат живе коло 400,000 словян.

Можемо догадатися, що тут іде мова про українців за Карпатами. Та мадярська пропаганда боїться сказати слово „українці" або хочби „руснаки", бо це значило би підчеркувати звязок між населенням по обох боках Карпат.

Одначе й назва „словяни" не конче доконала. І вона теж могла показати на якісь расові звязки між населенням на Закарпатті та населенням за Карпатами.

Чому не сказати було „арійці"? Адже мадяри не арійці, а монголи.

РІЗДВО У БІЛІМ ДОМІ.

Резиденцію президента Злучених Держав прибирають на Різдво.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПІТСБУРГ, ПА.

Підготова до національного конгресу.

В неділю, 17 грудня ц. р., в салі українського запомогового клюбу в С. С. Пітсбургу відбулись ініціятивні збори для приготування до всеукраїнського національного конгресу, що має відбутися в Ню Йорку, а також для підготови в Пітсбургу протестаційного віча, звереного проти окупантів українських земель.

На збори прибуло 30 представників, що репрезентували такі організації: відділи У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Провидіння, У. Н. Помочи, ОДВУ, Золотий Хрест, громадянський Клюб з Арнолд, Па., і запомоговий клюб з С. С. Пітсбургу.

Збори переводив адв. Василь Онишків, а секретарював Михайло Скрабут і Михайло Гудзеляк. У своїм вступнім слові адв. Онишків заявив, що на зборах має рішитись, чи українці Пітсбурщини бажають, щоби було два національні конгреси, чи один. Також, чи має відбутись у Пітсбурщині протестаційне віче, чи ні. Він закликав представників, щоб висловлювались у тій справі.

В тих справах забирали голос: п. П. Желінський від відділу У. Р. Союзу з Арнолд, Па., о. Коцан від відділу ОДВУ в Пітсбургу, п. Животко від відділу У. Ж. Союзу в Імперіел, Па., п. Д. Скрабут від відділу ОДВУ в Ембридж, Па., п. Микитюк від відділу У. Н. Союзу в Пітсбургу, Михайло Скрабут від Окружної Управи ОДВУ на Пітсбурщину, п. Гнатишин від відділу У. Н. Помочи в Пітсбургу, п. Гагній від відділу Провидіння в Пітсбургу, Михайло Гудзеляк від відділу ОДВУ в МекКіз Ракс і п. Микитка від відділу ОДВУ в Карнегі, Па.

Усі висказані ними думки змагали до одного: **В Америці має відбутись лиш один всеукраїнський національний конгрес, та ніяка одиниця, чи організація, не має права ставити колоди вже започаткованій праці як Інформаційним бюрам у Вашингтоні, чи Ню Йорку. Щоб одиниці закинули свої особисті амбіції та стали в ряди з більшістю українського загалу.**

Представник відділу У. Р. Союзу з Імперіел, Па., п. Животко, сказав: **„Наша ідея — Україна понад усе, а не якась соціялістична демагогія".**

Делегати також заявилися за те, щоб якнайскорше відбути протестаційне віче в Пітсбурщині, та щоб те віче було не лише протестом проти окупантів, але також маніфестацією українців. Таке віче ухвалено влаштувати 31. грудня ц. р. На віче комітет має запросити позамісцевих бесідників, а також визначних американців. До комітету вибрані: адв. Василь Онишків, голова; Михайло Скрабут і Михайло Гудзеляк, секретарі; заступниками голови вибрано: П. Желінського від відділу У. Р. Союзу з Арнолд, Па., паню М. Малевич від Союзу Українок з Пітсбургу, Па., п. Гнатишина з відділу У. Н. Помочи в Пітсбургу, п. Гагнія від відділу Провидіння з Пітсбургу, З. Чайку від відділу ОДВУ з Карнегі, паню Онишків із Золотого Хреста ОДВУ в Пітсбургу. Скарбником вибрано п. Івана Федана ст. з Арнолд, Па., а заступником скарбника п. Кріля з МекКіз Ракс. До резолюційної комісії ввійшли: о. Коцан і Михайло Майнош. На заклик адв. Онишкова присутні зложили $23 на передвічеві розходи. Більшу жертву зложив український бизнесмен з Арнолд, Па., п. Іван Федан, $10. Решта жертвовадців буде проголошена на вічу. Накінець голова закликав усіх до солідарної співпраці. Українським національним гимном закінчено збори.

Мих. Скрабут, Мих. Гудзеляк,
секретарі.

ГАНОВЕР, ПА.

Свято Української Державности.

Українська громада в Гановері, Па., при українській гр. кат. церкві, святкувала в неділю, 3-го грудня ц. р., Листопадове Свято.

Перед святочним концертом відправлено панахиду за українських героїв і геройок, котрі віддали своє життя в обороні української держави.

На концерті явилося багато наших свідомих громадян. Були з усеї вілкс-берської околиці, а найбільше з Едвардсвіл і Нантікок.

Концертову програму виконали: церковний хор ім. Олександра Кошиця й дитячий хор Рідної Школи.

Обидва хори вивязалися зі свого завдання знаменито під умілим проводом свого вчителя, п. Василя Мельничука. В такім хорі можна ясно добачити працю по взірцевім поведенні хористів, що свою увагу зосереджували на своїм провідникові, що кермує хором з певним знанням. Пісня виходила ясно й зрозуміло і відзеркалювала той поетичний дух, який є вложений в неї композитором.

Добір пісень був дуже влучний. Кожна пісня відповідала святочній хвилині, а в переплеті з деклямаціями й промовами творили той духовий вінець на могили незабутніх наших героїв, котрі з тією стрілецькою піснею на устах ішли здобувати волю Україні.

Пісні співано найкращих наших композиторів: Стеценка, Кошиця, Гайворонського й Леонтовича.

Промови виголосили: місцевий парох о. Михайло Кузьмак, о. д-р Амбросій Редкевич і учитель Василь Мельничук.

Деклямації говорили: Ольга Блувій, Марія Ахван, Михалінка Шалайда, Юнія Свантко і Стефан Шалайда.

Приявні вислухали всіх точок з великою увагою та зрозумінням, і нагороджували їх рясними оплесками.

Всі учасники були навіяні надією в кращу будучність українського народу. Приявні з вдоволенням приняли слова одного з бесідників, котрий сказав, що „віра українського народу в краще завтра вже зломила неодні кайдани; розірвались царсько-московські; розбились польські; тріснуть ще й московсько-большевицькі, а тоді й інші наші вороги — румуни, мадяри й німці — будуть мусіти віддати накрадене українське добро. Бо з ними тоді буде говорити велика самостійна соборна українська держава".

По відспіванні національного гимну „Ще не вмерла Україна" учасники розійшлися додому з думкою, що хоч раз на рік сповнили свій святий громадянський обовязок.

Іван Зварич,
Вілкс-Бери, Па.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До відома односельчанам села Підгайчики, повіт Перемишляни.

Збірка, яку ми переводили на школу, покінчена. При цій нагоді згадаємо за гром. Івана Максимова і сестру Пазьку, що допомогли річами, з яких був прихід, як також належали до аматорського кружка в Бриджпорті та дали з своїми приятелями в Ню Йорку виставу „Мати наймичка".

Ми мали дістати з Рідного Краю дальші повідомлення у згаданій справі, але всім відомо, що сталося. Прийдеться може й довго пождати, заки наші браття напишуть нам листа з того „Сталінового раю". Як не буде можна порозумітись і не настане якась зміна, то ми дамо зібрані гроші на якусь іншу добру справу, бо тепер є багато пекучих народніх потреб. Зложили отсі в долярах:

В. Боголевич 5.50, І. Кретів 2, Марія Стебек 2, Пазя Дзядів 5, А. Трач 5, С. Гадус 2, І. Максимів 5, о. М. Олексів 5, В. Яремчишин 5.75, Параська Васильців 2, Параська Королик 5, Текля Хомяк 1, Марія Винник 5, Катерина Вінтоняк 1, Євка Кобзар 5, Катерина Августин 1, Анна Лівицька 5, Параська Бобко 5, Г. Кіт 5, Анастасія Ковальська 2, Анна Жултанська 1, Анна Майків 2, Марія Романко 2, Марія Мруфка 5, Пазя Дата 1, Стефанія Гладка 1, Катерина Піхурко 10, А. Максимів 5, з банку 2.10, І. Садовий 2, П. Яремчук 1, М. Гладун 1, В. Крохмальний 1 М. Василишин 50 ц., В. Канович 25 ц., П. Чесанюк 25 ц., М. Паламар 25 ц.

Збірки було $112.60, з представлення і балю $126.32, Післано до краю $100, а розхід виносив $10.28. Є в банку на книжці $128.64.

ЗА КОМІТЕТ:

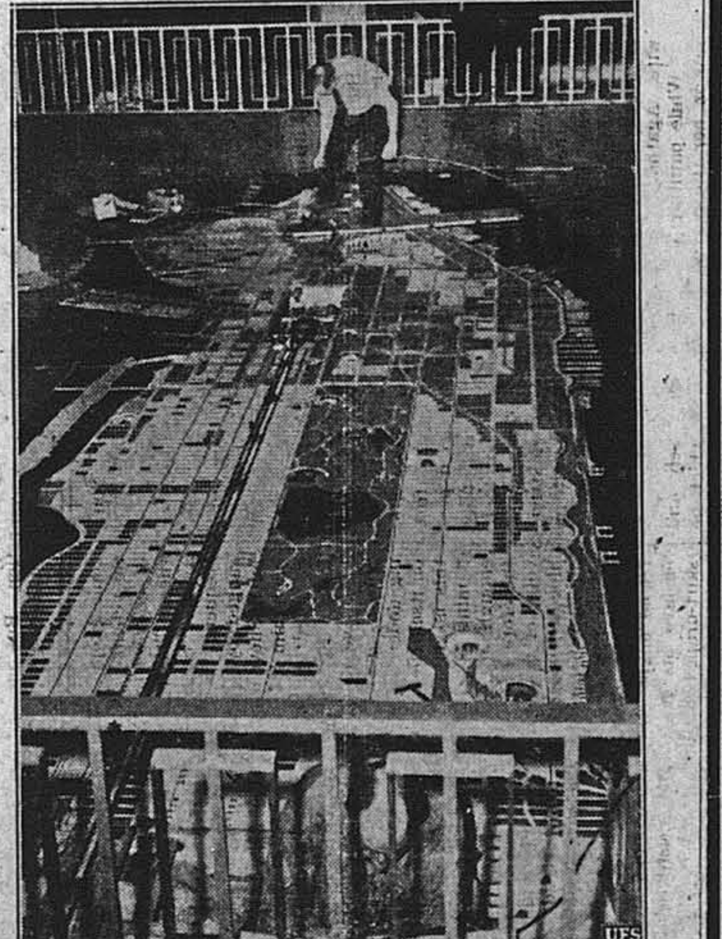
Іван Максимів, касієр; **Віктор Яремчишин,** секр.; **Пазя Дзядів, Іван Романів,** комітетові.

ЙОНГСТАВН, О.

Вшанували працівника.

В неділю, 29. жовтня, влаштували члени від. 28. ОДВУ маленьку несподіванку-гостину для свого голови, п. Максима Оленича, що по операції й двотижневім перебуванні в шпиталі вернувся здоров до праці.

Всі висловили втіху з приводу здоровля п. Оленича і побажання йому сил і витревалости в народній праці. Вручено йому гарний букет цвітів, а він, зворушений, подякував і зложив $5 на допомогу визвольній акції.

КАРТА НЮ ЙОРКУ.

Міський уряд Ню Йорку відкриває на Першинг Сквері проти стації Гренд Сентрел інформаційний уряд. У канцелярії буде виставлена величезна карта Ню Йорку, що її власне тепер виготовляють (як показує світлина).

ВОЄННІ ЗАМОВЛЕННЯ.

Ці „троки" дожидають висилки кораблем до Европи на причалі на Стетен Айленді, в Ню Йорку.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ШАНУЙМО СВОЇХ РІДНИХ АРТИСТІВ.

Ми нація багата на пісню, музику, штуку і все те, що входить в скарбницю нашої культури. Та мало в нас артистів, щоб могли світові ту культуру передати, зокрема пісню і музику. А коли і є в нас артисти, що власними силами і тяжкими трудами дібнялися вершин, то ми їх дуже слабо розуміємо, а ще слабше попираємо. Тому й не диво, що деякі артистичні сили йдуть задля шматка хліба на службу чужим націям.

До нас на еміграцію приїздять час від часу артисти з рідних земель, щоб нас підкріпити на дусі і не дати забути про землю наших дідів і батьків, землю України. Була в нас Сальомея Крушельницька, є ще далі такі, як Марія Гребенецька, Машир, а з нових Марія Сокіл, Антін Рудницький та наш „український Карузо" Голинський. І не так давно прибула пані Лепкова. Тішимося їх виступами і їх співом. Тішимося, та не всі. Дехто каже: „А що мене там інтересує якийсь співак, чи співачка? Я маю свої клопоти! Я маю свої розходи, а вони тільки грошей від нас хочуть!" Такі говорення можна почути між нашими людьми. І тому тяжко нераз допроситися, щоб хто купив тикет за 35 центів, не кажучи за 75 чи доляра.

А придивімся, як то інші народи шанують своїх артистів: італійці, німці чи поляки. В інших народів на концерт такого артиста не 35 або 50 центів тикет, але від доляра вгору, а то й три доляри, і то тяжко тикета докупитися. Чому? Бо вони розуміють, що такий артист це їх слава! Так повинні й ми розуміти.

Артисти це наша слава. Їх пісня й музика, це наша музика. Коли Бог їх наділив талантом, що можуть наші пісні передавати світові, то ми повинні цим бути горді і цим артистам помогти прожити між нами.

Хто з нас не чув пісень Голинського і не пустив сльозини, слухаючи їх? Артист далі уладжує концерти і з новим репартуаром, з новими піснями, яких ми ніколи ще не чули. Співає „Жита" Нижаківського, „Серенаду" — Печеніги Углицького, „Чайку" Углицького, „Думку" Гайворонського, „Черемоше" Людкевича, „Утоптала стежечку" Углицького, „Не забудь юних днів" Лисенка, „Ой поля" Конисього, „Чого мені тяжко" Бобикевича, „Ой, вербо" Людкевича і пісні з італійських опер. Співає він гарні, патріотичні пісні, що гріх нам їх не почути.

А проте кожного з нас стати на 50 або 35 центів, щоби почути отаких пісень. Не відказуймося. Ідім усі на концерти наших артистів, задержім їх при собі, щоб нам співали наші пісні й нас веселили та оживляли до праці для України.

о. С. Мусійчук,
Йонґставн, Огайо.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

☦

Дня 12. грудня 1939. року помер у Шікаґо, Ill., довголітній член У. Н. Союзу й Братства св. Василія Великого, від. 214.,

ВАСИЛЬ ЗАЛИСКО

Родився він у Коровичі Лісовій, повіт Любачів, Західня Україна. До У. Н. Союзу приступив у листопаді 1909. року.

Був щирим українцем й займався народніми справами. Був все у відділі урядником. За останнє урядування був касієром.

Оставив жену, три сини й одну дочку, а крім цього три сестри.

Най земля буде Йому пером!

Іван Паславський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ОЛИФАНТ, ПА. Річні збори Згоди Братств, від. 406. У. р. С., відбудуться в неділю, 24. грудня, в Домі У. Н. Союзу, 200-208 Грант Ст., в 2. годині пополудні. Кожний член має явитись на зборах і вирівняти свої місячні вкладки. Притім буде вибір нового уряду на 1940. рік. — Андрій Тарас, секр.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 305., відбулися в неділю, 17. грудня 1939 р. Урядники були вибрані на рік 1940: Дмитро Гайдамака, предс., 118 E. Market St., Mahanoy City, Pa.; Михайло Гентош, фін. секр., Delano, Pa.; Михайло Тихонович, кас., 118 E. Market St., Mahanoy City, Pa.; контрольори: Іван Годованець і Микола Нишпорка. — М. Гентош, секр.

ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ВБИВСТВ ДЛЯ ОБЛЕКШЕННЯ СУМЛІННЯ

Чарлз Ґарнер, 19-літній юнак з Джеферсон Сити, Мізурі, котрого засуджено за вбивство жінки на досмертну вязницю, признався „для облекшення сумління", до ще трьох убивств. Він признався, що пострілив смертельно брата дівчини, з котрою потім подружився, струїв одного чоловіка та струтив з поїзду якогось молодого хлопця під колеса поїзду.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ (48)

Задумано королева Тору міряла Тарзана своїми очима. Тепер, коли він довершив, здавалось, неймовірного, в очах королеви він набрав тим більшої принади. Він теж поконав наймогутнішого великана зпоміж її сторожі. А сила серед її обставин щось означала. Крім того — Тарзан був гарний собі парень.

Поїдаючи його очима, королева повільно відповіла: „Ви, всі залишитесь у Торі як мої гості, гості королеви". „Це значить, що ми всі станемо вязнями", відповів Тарзан. „Гістьми, я сказала", повторила лагідно королева і додала: „А ти зможеш входити і заходити всюди, де захочеш, у нутрі моєї столиці".

„Я не люблю того, що вона сказала. Її слово „гості" дуже підозріле", завважив Пері. „Крім того її погляд чортівський. Вона щось для нас готує". Дженета згодилась і відповіла: „Мені також так здається. Вона прошиває мене своїми очима. Вона щось готує для нас, якусь „гостинність" для своїх „гостей".

Тепер королева з достоїнством зійшла з престола і промовила: „Ходіть за мною, мої гості. Я вам покажу, що діється з тими, що не виконують моєї волі, і що станеться з вами, якби ви захотіли не послухати мене й старались опустити місто, Мунґо!" — закликала вона. „Приготов галю пламінної пантy. Я прийду туди з гістьми".